

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 4.5.2017
JOIN(2017) 17 final

YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Uutta vauhtia Afrikan ja EU:n kumppanuudelle

{SWD(2017) 150 final}
{SWD(2017) 151 final}

Sisällys

1.	JOHDANTO.....	3
2.	AFRIKAN MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	4
3.	EU:N STRATEGISET TAVOITTEET.....	5
4.	VAHVEMMAT POLIITTISET SUHTEET	6
5.	STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN MUUNTAMINEN TOIMINNAKSI	7
5.1.	Selviytymiskykyisempien valtioiden ja yhteiskuntien rakentaminen	7
A.	Konfliktien ehkäiseminen, kriisien ratkaiseminen ja rauhan rakentaminen	7
B.	Hallintojärjestelmien vahvistaminen	9
C.	Muuttoliikkeen ja liikkuvuuden hallinta	12
5.2.	Uusien ja parempien työpaikkojen luominen erityisesti nuorille	16
A.	Vastuullisten ja kestävien investointien houkuttelevuus	16
B.	Energiaa Afrikalle	18
C.	Afrikan maatalouden, maatalousyritysten ja sinisen talouden (mukaan lukien kalastus) uudistaminen	21
D.	Tiedon ja osaamisen edistäminen	23

1. JOHDANTO

Vuosi 2017 on merkittävä Euroopan ja Afrikan välisen kumppanuuden kannalta. Afrikassa tapahtuu nopeasti muuttuvassa globaalissa toimintaympäristössä perusteellisia taloudellisia, poliittisia ja yhteiskunnallisia muutoksia, ja Afrikan merkitys Euroopan turvallisuuden ja vaurauden sisäiselle ja ulkoiselle ulottuvuudelle on käymässä yhä selvemmäksi. Eurooppa ja Afrikka voivat hyötyä suuresti poliittisten ja taloudellisten siteiden vahvistumisesta mutta myös hävitä paljon, jos ne eivät ryhdy toimenpiteisiin.

Marraskuussa 2017 järjestettävä viides Afrikan ja EU:n välinen huippukokous tarjoaa afrikkalaisille ja eurooppalaisille johtajille tärkeän tilaisuuden vastata tähän muuttuvaan tilanteeseen sekä muokata ja syventää Afrikan ja EU:n välistä kumppanuutta.

Tässä tiedonannossa ehdotetaan yhteisille toimille uudistettua kehystä, jonka EU ja sen jäsenvaltiot voisivat esitellä huippukokouksessa ja joka voitaisiin ottaa huomioon vuosien 2018–2020 etenemissuunnitelmassa. Tiedonannossa hahmotellaan vahvempi, syvällisempi ja toimintaan suuntautuneempi strateginen kumppanuus, joka tuo lisää vaurautta ja vakautta molemmille maanosille. Tiedonannossa määritellään politiikan painopisteet ja alustavat konkreettiset aloitteet vuosiksi 2018–2020 ja sen jälkeiseksi ajaksi. Niitä koordinoidaan ja vahvistetaan EU:n jäsenvaltioiden kanssa ja kehitetään edelleen yhdessä afrikkalaisten kumppaneiden kanssa vastauksena Afrikan omaan *Agenda 2063 -toimintaohjelmaan*¹ käyttäen perustana *EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittista globaalistrategiaa*². Tiedonannossa kiinnitetään erityistä huomiota nuorten toiveisiin ja tarpeisiin ja kannustetaan voimakkaasti nuoria osallistumaan koko prosessiin.

Tiedonannossa jatketaan käynnissä olevaa keskustelua, joka aloitettiin yhteisellä tiedonannolla *Uudistettu kumppanuus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa*³ ja jota hyödynnetään vuonna 2018 käynnistettävissä neuvotteluissa, joissa pyritään uudistamaan EU:n pitkäaikaista kumppanuutta Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa ja erityisesti Afrikkaa koskevaa osuutta.

Tiedonantoa ohjaavat kansainväliset kehykset, kuten YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma *Agenda 2030*⁴, siihen liittyvä kehitysrahoitusta koskeva Addis Abeban toimintaohjelma⁵ ja Pariisin ilmastositopimus⁶. Tiedonanto on johdonmukainen muiden asiaan liittyvien EU:n politiikkojen kanssa⁷.

¹ AU, [Agenda 2063](#), 2015.

² [EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia](#), 2016, jäljempänä 'EU:n globaalistrategia'.

³ [Yhteinen tiedonanto ”Uudistettu kumppanuus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa”, JOIN\(2016\) 52 final](#).

⁴ YK, [kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030](#), 2015.

⁵ YK, [Addis Abeban toimintaohjelma](#), 2015.

⁶ YK, [Pariisin sopimus](#), 2015.

⁷ Niitä ovat erityisesti ehdotettu uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus, Euroopan naapuruuspolitiikka, Euroopan muuttoliikeagenda, Vallettan toimintasuunnitelma, ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskeva EU:n toimintasuunnitelma, voimassa olevat oikeudellisesti sitovat assosiaatiosopimukset Pohjois-Afrikan eri maiden (lukuun ottamatta Libyaa) ja AKT-maiden kanssa.

2. AFRIKAN MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Afrikka on kaikessa monimuotoisuudessaan itsevarmempi, dynaamisempi ja optimistisempi kansainvälinen toimija kuin koskaan.

Afrikan talouskehitys on ollut vaikuttavaa kahden viime vuosikymmenen aikana. Useissa maissa tapahtuu myönteisiä muutoksia. Yhä suurempi määrä Afrikan hallituksia ja alueellisia järjestöjä on ottamassa johtavan roolin rajojensa sisällä ja niiden ulkopuolella vallitsevien turvallisuuteen, politiikkaan ja köyhyyden vähentämiseen liittyvien haasteiden ratkaisemiseksi sekä edistämässä aktiivisemmin hyvää hallintoa ja oikeusvaltioperiaatetta. Tämän ansiosta valtion ja yhteiskunnan selviytymiskyky on parantunut monissa maissa, mikä on lisännyt kansalaisten poliittista osallistumista ja edistystä kohti rakenteellista muutosta.

Nämä toivota herättävät suuntaukset ovat kuitenkin usein epävakaita, eivätkä ne ole vielä tarpeeksi osallistavia ja kestäviä, jotta ne voisivat tarjota parempia tulevaisuudennäkymiä suurelle osalle väestöstä ja erityisesti Afrikan kasvavalle nuorelle väestölle. Vaikka joissakin maissa avautuu poliittista tilaa, toisissa suuntaus on taantuva. Useat maat eivät ole vielä kyenneet uudistumaan ja toipumaan konflikteista tarpeeksi tai tarvittavan nopeasti, minkä vuoksi ne kärsivät epävakaudesta. Monissa maissa kestäväälle talouskehitykselle on yhä vakavia rajoitteita, ja ne ovat erittäin riippuvaisia luonnonvarojensa hyödyntämisestä. Talouskasvu onkin kokonaisuudessaan hidastumassa Afrikan mantereella. Alueellista vakautta ja kestävää kehitystä uhkaavat paikallisten tekijöiden lisäksi rajat ylittävät turvallisuushaasteet ja erityisesti järjestäytynyt rikollisuus, kuten ihmiskauppa, sekä terrorismi. Lisäksi kehitystä uhkaavat ympäristön tilan heikentyminen maalla ja merellä, ilmastonmuutoksen seuraukset sekä tartuntatauti-epidemiat, kuten ebola. Nälänhätä Etelä-Sudanissa, Nigeriassa ja Somaliassa tuo esiin turvattomuuden, ilmastonmuutoksen sekä elintarvike- ja vesipulan vaikutuksen ja yhteyden toisiinsa. Nämä haasteet ovat johtaneet ennennäkemättömän mittavaan pakkomuuttoon Afrikassa. Ne ovat myös lisänneet laitonta muuttoliikettä ensisijaisesti Afrikan sisällä mutta myös kohti Eurooppaa, mikä puolestaan lisää paineita poliittiselle johtajuudelle ja hallintojärjestelmille kaikissa niissä maissa, joihin muuttoliike vaikuttaa.

Väestörakenteen dynamiikka on yksi maailman merkittävimmistä rakenteellisista muutoksista 2000-luvulla. Vuoteen 2050 mennessä Afrikan väkiluku on 2,4 miljardia, ja siitä suurin osa on nuoria.⁸ Tapa, jolla näitä muutoksia hallitaan poliittisesti ja niihin sopeudutaan taloudellisesti, määrittelee maanosan ja muunkin maailman tulevaisuuden.

Afrikan väestörakennetta koskevista ennusteista käy selväksi, että maanosaan on erittäin tärkeää luoda miljoonia uusia työpaikkoja. Ennusteiden mukaan⁹ Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on luotava vuosittain 18 miljoonaa uutta työpaikkaa vuoteen 2035 mennessä uusien työmarkkinoille tulevien henkilöiden työllistämiseksi. Nykyisin virallisia työpaikkoja syntyy vuosittain kolme miljoonaa. Koska virallinen sektori on pieni eikä

⁸ YK, [World population prospects](#), 2015. Sen sijaan EU:n väestömäärän ennustetaan laskevan vuoteen 2050 mennessä 500 miljoonaan samalla kun iäkkäiden osuus väestöstä kasvaa.

⁹ IMF, [Regional economic outlook](#), 2015.

useimmissa maissa ole sosiaaliturvajärjestelmää, suurin osa nuorista turvautuu jatkossakin selviytymiskeinona epäviralliseen talouteen, kuten omavaraisviljelyyn.

Tällainen väestönkasvu voi tarjota kuitenkin myös merkittäviä taloudellisia mahdollisuuksia. Nousevan keskiluokan lisäämän yksityisen kokonaiskulutuksen¹⁰ arvioidaan nousevan kahteen biljoonaan euroon vuodessa vuonna 2025¹¹, ja Afrikassa toimivien yritysten odotetaan tarjoavan vielä suuremmat markkinat, joiden kulutuksen arvioidaan nousevan 3,3 biljoonaan euroon vuodessa vuoteen 2025 mennessä.

3. EU:N STRATEGISET TAVOITTEET

Tässä muuttuvassa globaalissa tilanteessa on selvästi EU:n strategisen edun mukaista syventää ja mukauttaa EU:n pitkäaikaista kumppanuutta Afrikan kanssa.

EU ja Afrikka ovat jo rakentaneet kymmenen viime vuoden aikana vahvempaa ja poliittisempaa kumppanuutta, joka perustuu yhteisiin arvoihin ja etuihin ja joka on kirjattu yhteiseen EU–Afrikka-strategiaan¹². EU on nykyisin kokonaisuutena Afrikan tärkein ulkomainen investoija¹³, pääasiallinen kauppakumppani¹⁴, keskeinen turvallisuuden tuottaja¹⁵, tärkein Afrikasta muuttaneiden kotimaahansa tekemien rahalähetysten lähde¹⁶ ja ensimmäinen kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun kumppani¹⁷. Yhä tiiviimpi ihmisten välisten yhteyksien ja vuorovaikutuksen verkosto vahvistaa molempien maanosien ihmisten välisiä siteitä.

EU:n olisi pyrittävä yhteisen EU–Afrikka-strategian pohjalta seuraaviin kolmeen toisiinsa liittyvään tavoitteeseen:

- keskinäisen sitoutumisen vahvistaminen ja yhteistyön lisääminen kansainvälisissä yhteyksissä yhteisten arvojen ja jaettujen etujen pohjalta, myös kahdenvälisissä suhteissa

¹⁰ Afrikan kehityspankki, [Tracking Africa's Progress in Figures](#), 2014.

¹¹ McKinsey Global Institute, [Lions on the move II](#), 2016.

¹² [Yhteinen EU–Afrikka-strategia](#), 2007.

¹³ EU:sta Afrikkaan suuntautuneiden suorien ulkomaisten sijoitusten määrä oli 32 miljardia euroa vuonna 2015 (33 prosenttia Afrikkaan suuntautuneesta maailmanlaajuisesta suorien ulkomaisten sijoitusten virrasta). EU:n osuus Afrikan tuonnista oli 33,5 prosenttia ja viennistä 41 prosenttia vuonna 2016. Myös EIP myöntää vuosittain yli kaksi miljardia euroa rahoitusta Afrikkaan.

¹⁴ EU tarjoaa vapaan pääsyn EU:n markkinoille kaikille tuotteille talouskumppanuussopimuksen perusteella ja vähiten kehittyneille maille ”Kaikki paitsi aseet” -aloitteen nojalla sekä monille tuotteille Algerian, Egyptin, Marokon ja Tunisian kanssa tehtyjen vapaakauppasopimusten nojalla sekä yleisen tullietuusjärjestelmän nojalla.

¹⁵ EU on kanavoinut pelkästään Afrikan rauhanrahaston välityksellä noin kaksi miljardia euroa rahoitusta vuodesta 2004 alkaen. EU:lla on tällä hetkellä myös seitsemän YTPP-operaatiota Afrikassa. Niihin kuuluu sekä siviili- että sotilasoperaatioita, mm. Atalanta-operaatio.

¹⁶ EU:sta Afrikkaan suuntautuneiden rahalähetysten määrä oli 21 miljardia euroa vuonna 2015 (36 prosenttia Afrikkaan suuntautuneesta maailmanlaajuisesta rahavirrasta).

¹⁷ Kokonaisuutena EU (EU ja sen jäsenvaltiot) antoi 21 miljardia euroa virallista kehitysapua Afrikkaan vuonna 2015 (50 prosenttia Afrikan kaikesta virallisesta kehitysavusta).

- turvallisuus maalla ja merellä ja rajatylittävien uhkien torjunta turvallisuuteen tehtävänä investointina molemmissa maanosissa
- kestävä ja osallistava talouskehitys Afrikassa maanosan tarvitsemien työpaikkojen luomiseksi ja Euroopalle sen myötä tarjoutuvien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

4. VAHVEMMAT POLIITTISET SUHTEET

Kunnianhimoisen yhteisen agendan toteuttaminen edellyttää ennen kaikkea investoimista poliittiselle tasolle, jotta nykyiset poliittiset suhteet Afrikan kanssa voidaan nostaa korkeammalle strategiselle tasolle. Tämä voidaan saavuttaa seuraavilla tavoilla:

- **Syvennetään liittoumia globaalia hallintaa koskevissa asioissa** pyrkimällä vahvistamaan vuoropuhelua ja tehokasta yhteistyötä kansainvälisillä foorumeilla. Afrikan unioni ja Afrikan ryhmä YK:ssa ovat strategisia kumppaneita ja tärkeitä liittolaisia YK:n roolin ja sääntöihin perustuvan maailmanjärjestyksen vahvistamisessa, joka on välttämätöntä rauhan ja vaurauden takaamiseksi tulevaisuudessa. Kaikilla kumppaneilla on roolinsa koko YK-järjestelmän ja myös turvallisuusneuvoston tehokkuuden, vastuuvollisuuden ja edustavuuden parantamisessa. Tällaisella yhteistyöllä olisi pyrittävä uudistamaan ja vahvistamaan monenvälisiä instituutioita ja kehittämään sopimuksia säännöistä ja toimista, joilla vastataan ilmastomuutoksen, epidemioiden, luonnonvaroihin kohdistuvan paineen, muuttoliikkeen, liikkuvuuden ja humanitaaristen kriisien kaltaisiin haasteisiin. Lisäksi yhteistyön tarkoituksena on edistää ja tukea oikeusvaltioperiaatetta ja oikeudenmukaisuutta kansainvälisellä tasolla sekä varmistaa oikeuden ja vastuuvollisuuden toteutuminen vakavimpien rikosten yhteydessä Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännössä vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
- **Lisätään yhteisiin etuihin liittyvää yhteistyötä säännöllisen poliittisen vuorovaikutuksen pohjalta** hyödyntämällä yhteisen EU–Afrikka-strategian ja muiden olemassa olevien yhteistyökehysten ja -sopimusten tarjoamia mahdollisuuksia asianmukaisimmalla tasolla (monenvälinen, maanosan laajuinen, alueellinen, kansallinen, paikallinen) toissijaisuusperiaatteen pohjalta. Eurooppalaisten ja afrikkalaisten kumppaneiden olisi erityisesti annettava uutta pontta ministeritason poliittiselle vuoropuhelulle niin ulkopoliittikkaa koskevissa kysymyksissä kuin myös alakohtaisten poliittisten aloitteiden ja kumppanuuksien osalta.
- **Toteutetaan ihmiskeskeinen kumppanuus** lujittamalla ihmisten välisiä ja yritysten välisiä yhteyksiä ja vuorovaikutusta sekä vahvistamalla erityisesti paikallisviranomaisten, yksityisen sektorin ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista. Tämä on osoittautunut haastavaksi ja edellyttää uusia yhteisiä ponnisteluja. Näiden kaikkien toimijoiden kanssa kannustetaan käymään vuoropuhelua ennen huippukokousta ja sen jälkeen.

5. STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN MUUNTAMINEN TOIMINNAKSI

EU:n ulkopoliittinen kehys ja Afrikan oma *Agenda 2063* -toimintaohjelma tarjoavat oikeanlaiset suuntaviivat sille, miten nämä tavoitteet muunnetaan muutoksia tuottavaksi toimintaohjelmaksi, joka jäsentyy seuraavien kahden päälinjan ympärille:

- selviytymiskykyisempien valtioiden ja yhteiskuntien rakentaminen
- uusien ja parempien työpaikkojen luominen erityisesti nuorille.

5.1. Selviytymiskykyisempien valtioiden ja yhteiskuntien rakentaminen

Agenda 2063 -toimintaohjelmassa Afrikan tavoitteena on rauhaista, turvallinen ja vauras Afrikka, jossa vallitsevat hyvä hallintotapa, demokratia ja ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisuuden ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen, sekä ihmislähtöisen kehityksen Afrikka, jossa on valjastettu käyttöön nuorten – erityisesti nuorten naisten – potentiaali ja otettu kaikki ihmiset mukaan kehitykseen.

Nämä toiveet vastaavat täysin EU:n omia arvoja ja tavoitteita erityisesti siksi, että EU:n rajojen ulkopuolinen epävakaus uhkaa EU:n kaikkia elintärkeitä etuja.

A. Konfliktien ehkäiseminen, kriisien ratkaiseminen ja rauhan rakentaminen

EU:n turvallisuusintressit ovat kietoutuneet nyt tiukemmin yhteen Afrikan kanssa kuin koskaan aiemmin. Suora yhteys Libyan ja Sahelin sekä Afrikan sarven ja Adeninlahden välillä edellyttää strategisempaa toimintamallia, joka menee nykyistä pidemmälle. Merellisen turvallisuuden uhat Punaisellaamerellä, Intian valtamerellä ja Guineanlahdella vaikuttavat suoraan Euroopan talouteen.

Terrorismi, väkivaltaiset ääriliikkeet ja rajatylittävä järjestäytynyt rikollisuus, kuten ihmiskauppa, sekä perinteisemmät rauhan ja vakauden uhat (kuten valtioiden sisäiset konfliktit, paikallisia resursseja koskevat konfliktit, vaaleihin liittyvä väkivalta, aseelliset ryöstöt ja merirosvous) ovat kaikki syvemmän rakenteellisen epävakauden ja heikkouden oireita.

Afrikkalainen visio

Agenda 2063 -toimintaohjelmassa Afrikan tavoitteena on rauhaista ja turvallinen maanosa. Afrikan rauhan ja turvallisuuden rakenteiden hyväksymisen myötä Afrikka pyrkii vahvistamaan mekanismejaan rauhan ja sovinnon turvaamiseksi kaikilla tasoilla, puuttumaan Afrikan rauhaan ja turvallisuuteen kohdistuviin uusiin uhkiin ja ottamaan käyttöön maanosaa koskevia strategioita turvallisuustarpeidensa rahoittamiseksi. Paul Kagamen raportti *The imperative to reinforce our Union* ja Donal Kaberukan raportti *Securing predictable and sustainable financing for peace in Africa*¹⁸ ovat tärkeitä pohjustusasiakirjoja tämän prosessin vahvistamiseksi entisestään.

EU:n toimet

Afrikka on yhä yksi EU:n turvallisuuden alaan liittyvien toimien keskipisteistä. Yhteensä 33 suoritettua tai käynnissä olevasta EU:n johtamasta siviili- ja sotilasoperaatiosta 19

¹⁸ Siinä muun muassa esitetään Afrikan unionin rahoituksen turvaamista 0,2 prosentin suuruisella maksulla tuonnista Afrikan maihin. Tämän avulla Afrikan unionin jäsenvaltiot kykenisivät rahoittamaan kokonaan AU:n komission toiminnan ja 75 prosenttia ohjelmista.

suoritettiin Afrikassa, ja viisi EU:n johtamasta kuudesta nykyisestä sotilasoperaatiosta toteutetaan Afrikassa. EU on kanavoinut pelkästään Afrikan rauhanrahaston välityksellä noin kaksi miljardia euroa rahoitusta vuodesta 2004 alkaen. Tämä täydentää merkittäviä turvallisuuteen sekä terrorismin ja radikalisoitumisen torjuntaan liittyviä kansallisen tason tukiohjelmia sekä muita EU:n ja yksittäisten jäsenvaltioiden suorittamia toimia. EU haluaa globaalistrategiansa mukaisesti ottaa uudelleen paikkansa turvallisuuden tuottajana ja Afrikan keskeisenä kumppanina Afrikan rauhan ja turvallisuuden rakenteiden käytäntöön soveltamisessa ja alueellisten strategioiden tukemisessa, mikä auttaa Afrikkaa sen pyrkimyksissä löytää ”afrikkalaisia ratkaisuja afrikkalaisiin ongelmiin”.

EU ehdottaa, että kumppanuus vietäisiin astetta pidemmälle tehostamalla työtä seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

i) Tehostetaan edelleen koordinoitua ja vuoropuhelua

- perustamalla yhteistyöfoorumi, joka tuo yhteen eurooppalaiset ja afrikkalaiset kumppanit sekä YK:n ja kansainväliset toimijat selviytymiskyvyn parantamiseksi kaikenlaisia uhkia ja kriisien aiheuttajia vastaan.

ii) Ehkäistään konflikteja

- vahvistamalla tukea, jonka tavoitteena on saada Afrikan rauhan ja turvallisuuden rakenteet täysin toimintakuntoisiksi ja kehittää Afrikan valmiuksia
- tehostamalla turvallisuusalan uudistamiseen tarvittavien valmiuksien kehittämistä koskevia aloitteita erityisesti YTPP-operaatioiden¹⁹ avulla ja tarjoamalla täydentävää tukea turvallisuutta ja kehitystä tukevalle valmiuksien kehittämiselle
- vahvistamalla siviilijohtoisen oikeusvaltion periaatetta ja lainvalvontavalmiuksia sekä Afrikan maiden kykyä torjua tehokkaasti terrorismia, merirosvousta, väkivaltaista radikalisoitumista ja järjestäytynyttä rikollisuutta, kuten ihmiskauppaa
- parantamalla asiaa koskevien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien, politiikkojen ja yleissopimusten tehokasta täytäntöönpanoa tarjoamalla niihin liittyvää asiantuntemusta
- lisäämällä asiantuntijayhteistyötä (mukaan lukien valmiuksia kehittävät hankkeet) yksittäisten afrikkalaisten kumppaneiden kanssa meri- ja ilmailuturvallisuuden parantamiseksi esimerkiksi vakautta ja rauhaa edistävän välineen²⁰ avulla.

iii) Puututaan kriiseihin ja parannetaan konfliktien hallintaa

- jatkamalla Afrikan unionin, Afrikan eri osien järjestöjen ja maiden tukemista niiden pyynnöstä ja tarvittaessa rauhantukioperaatioissa käyttämällä tähän tarkoitettuja EU:n välineitä, kuten Afrikan rauhanrahastoa ja YTPP-operaatioita. Toimenpiteisiin voisivat kuulua myös konfliktin jälkeiset alustavat rauhanrakennustoimet, kuten aseistariisunta, demobilisaatio ja yhteiskuntaan sopeuttaminen.

¹⁹ Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.

²⁰ Asetus (EU) N:o 230/2014, EUVL L 77, 15.3.2014.

Lippulaiva-aloitteet

- **Perustetaan YK:n, EU:n, Afrikan ja muiden kansainvälisten kumppaneiden yhteistyöfoorumi**, jolla lisätään poliittista vuoropuhelua, strategisia keskusteluja ja yhteisiä toimia konfliktien ehkäisemisen, rauhanrakentamisen ja kehityksen alalla.
- **Maksetaan alkurahoitusosuus AU:n rauhanrahastolle** edellyttäen, että sillä on hallintorakenteet, ja jatketaan yhteistyötä AU:n ja YK:n kanssa, jotta AU:n/Kaberukan suunnitelma rahoituksen kestävyttä koskevista vaihtoehdoista voidaan panna täytäntöön.
- **Tuetaan afrikkalaisia aloitteita merellisen turvallisuuden alalla**²¹ kehittämällä meritilannekuvaa koskevia strategioita, työkaluja ja tietoverkostoja sekä poliisi- ja oikeusjärjestelmiä.

B. Hallintojärjestelmien vahvistaminen

Hallinto, kehitys ja turvallisuus liittyvät läheisesti toisiinsa. Kestävän kehityksen ja vakauden ytimen muodostavat selviytymiskykyiset yhteiskunnat, joissa on vastuuvolliset, demokraattiset, tehokkaat ja läpinäkyvät instituutiot kaikilla tasoilla, jotka toimivat vakaisissa ja ennakoitavissa makrotaloudellisissa puitteissa ja joissa kunnioitetaan ihmisoikeuksia. Tällaiset yhteiskunnat ovat myös parhaiten valmistautuneita mukautumaan ja reagoimaan sekä ulkoisen talousympäristön kehitykseen että sisäisiin muutoksiin sekä hallitsemaan niitä asianmukaisesti muun muassa tarjoamalla tehokkaasti palveluja kasvavalle väestölle.

Hallinto kehittyy epätasaisesti. Demokratia valtaa alaa, mutta sitä on vaalittava, sillä vaaliprosessien luotettavuus on usein koetuksella, ja perustuslakiin tehdään tai yritetään tehdä muutoksia, jotta vallassa olevat voisivat pysyä vallassa. Saavutukset ihmisoikeuksien edistämisessä ja suojelussa ovat yhä epätasaisia ja vaihtelevia, mikä johtuu puutteellisesta hallinnosta, epävakauksesta ja konflikteista.

Kansalaisten osallistaminen julkisessa päätöksenteossa ja erityisesti nuorten ja naisten osallistuminen virallisiin poliittisiin prosesseihin lisääisi luottamusta valtion instituutioihin. Näillä instituutioilla ei usein myöskään ole riittäviä valmiuksia toimia tehokkaasti esimerkiksi julkisen varainhoidon alalla, mikä koskee muun muassa avoimuutta julkisista hankinnoista ja menoista sekä korruption ja petosten torjuntaa. Erityisesti valtion tulonhankinta, joka on toimivan valtion edellytys, on usein riittämätöntä, ja sitä heikentävät laittomat rahavirrat²². Afrikasta häviää ainakin 50 miljardia Yhdysvaltain dollaria²³ vuodessa laittomien rahavirtojen myötä, mikä on huomattavasti enemmän kuin virallisen kehitysavun vuotuinen kokonaismäärä.

²¹ Yaoundén käytäntösäännöt, Djiboutin käytäntösäännöt, Lomé'n peruskirja.

²² Korruptiosta, rikollisesta toiminnasta, veronkierrosta ja rahanpesuun liittyvistä kaupallisista toiminnoista peräisin olevat kirjaamattomat pääomavirrat.

²³ [Report of the High Level Panel on Illicit Financial Flows from Africa](#), 2014

Digitaalipalveluilla²⁴ ja -teknologioilla voi olla – ja on jo nyt – tärkeä mahdollistava rooli kaikilla hallinnon aloilla osallistumisesta ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä läpinäkyvyyteen, vastuuvollisuuteen ja julkisten palvelujen tarjoamisen laatuun. Sekä EU että Afrikka voivat hyötyä ja oppia toistensa kokemuksista.

Afrikkalainen visio

Afrikka pyrkii *Agenda 2063* -toimintaohjelman mukaan maanosaksi, ”jossa vallitsevat lujina demokraattiset arvot, kulttuuri, käytännöt, ihmisoikeuksia koskevat yleismaailmalliset periaatteet, sukupuolten tasa-arvo, oikeudenmukaisuus ja oikeusvaltioperiaate” ja ”jolla on pystyvät instituutiot ja muutoksia aikaansaava johto kaikilla tasoilla”. Toimintaohjelman tavoitteena on ihmiskeskeinen kehitys, jossa kansalaiset osallistuvat aktiivisesti yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja poliittiseen kehitykseen ja jossa instituutiot ovat vastuuvollisia ja tarjoavat tulosta tuottavia ja tehokkaita palveluja pätevien ammattilaisten avulla. Afrikkalainen hallintorakennemalli tarjoaa maanosalle tärkeän kehyksen koordinoitua ja demokratian rakentamista varten. Afrikan valtioiden vertaisarviointijärjestelmä on ainutlaatuinen afrikkalaisten oma väline, joka on keskeinen osa tätä hallintorakennemallia.

EU:n toimet

EU on Afrikan tärkein hallinnon, demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien alan kumppani, jonka vahva ja pitkäaikainen osallistuminen kansallisella, alueellisella ja maanosan laajuudella tasolla on tärkeä osa EU:n ja Afrikan välisiä suhteita.²⁵ Useimpien Afrikan maiden kanssa käydään rakenteellista poliittista vuoropuhelua assosiaatiosopimusten poliittista vuoropuhelua koskevien artiklojen sekä afrikkalaisten AKT-maiden osalta Cotonoun sopimuksen 8 artiklan mukaisesti. Lisäksi EU tarjoaa merkittävää tukea Afrikan hallintoa koskevien sitoumusten täytäntöönpanolle kansallisten, alueellisten ja maanosan laajuisten instituutioiden kanssa toteuttavien ohjelmien avulla sekä niitä täydentävillä toimilla, joilla pyritään vahvistamaan paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista politiikkaa koskevaan vuoropuheluun. EU tukee myös Afrikan maita niiden pyrkiessä lisäämään kotimaisten resurssien hyödyntämistä, parantamaan julkista varainhoitoa ja varmistamaan velanhoidon erityisesti noudattamalla ”kerää enemmän, käytä paremmin”²⁶ -lähestymistapaa Addis Abeban toimintaohjelman pohjalta.

Kokemustensa perusteella EU ehdottaa, että kumppanuus vietäisiin astetta pidemmälle tehostamalla toimia seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

i) Tuetaan demokratiaa ja edistetään ihmisoikeuksia ja oikeusvaltioperiaatetta

- lujittamalla ja laajentamalla poliittista vuoropuhelua kumppanimaiden kanssa hyödyntämällä täysimääräisesti nykyisten kehysten ja sopimusten määräyksiä
- kannustamalla kansainvälisten ja AU:n omien ihmisoikeusvälineiden ratifiointiin ja täytäntöönpanoon kansallisella tasolla

²⁴ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja *Digital for Development*, SWD(2017).

²⁵ EU aikoo tarjota rahoitusta yli 3,3 miljardia euroa vuosina 2014–2020.

²⁶ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja [Collect More – Spend Better](#), SWD(2015) 198.

- vahvistamalla edelleen luottamusta demokraattisiin prosesseihin tehostamalla yhteistyötä vaalitarkkailun alalla erityisesti AU:n kanssa, muun muassa toteuttamalla jatkotoimia vaalitarkkailun perusteella laadittujen suositusten johdosta
- tehostamalla vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa, hyödyntämällä kentällä aiemmin toimineiden vaalitarkkailuvaltuuskuntien kokemuksia ja tunnistamalla parhaita käytäntöjä, toteuttamalla demokratiaa tukevia yhteistyöohjelmia sekä tukemalla afrikkalaista hallintorakennemallia luomalla yhteyksiä ja toteuttamalla yhteisiä tapahtumia kaikkien sidosryhmien (mm. hallitus, puolueet, parlamentaariset yleiskokoukset ja kansalaisyhteiskunta) kanssa, jotta voitaisiin jakaa kokemuksia ja asiantuntemusta ja löytää tapoja lujittaa demokratiaa molemmissa maanosissa.

ii) Edistetään vastuuvollista, avointa ja reaktiivista hallintoa

- tukemalla instituutioiden valmiuksia tarjota kasvavalle määrälle nuoria mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan kaikilla tasoilla
- lisäämällä kansalaisten osallistumista päätöksentekoprosesseihin ja parantamalla julkishallinnon avoimuutta ja vastuuvollisuutta sekä julkisten palvelujen tehokkuutta ja laatua erityisesti ottamalla käyttöön sähköisiä hallintopalveluja ja varmistamalla samalla yksityisyyden kunnioittamisen ja korkeatasoisen henkilötietojen suojan
- tehostamalla yhteisiä toimia, joilla edistetään, suojellaan ja laajennetaan kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksia osallistua edunvalvontaan ja politiikkojen muotoilemiseen
- tukemalla paikallisviranomaisten aseman ja valmiuksien vahvistamista, jotta ne voisivat ratkaista erityisesti nopeaan kaupungistumiseen liittyviä haasteita, tukemalla varsinkin paikallishallintoa koskevaa afrikkalaista peruskirjaa ja AHCLAa²⁷ sekä edistämällä twinning-toimintaa
- lisäämällä naisten, nuorten ja haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten vaikutusmahdollisuuksia heidän osallistumistaan päätöksentekoon edistävien kohdennettujen ohjelmien avulla ja takaamalla kaikille yhdenvertaiset mahdollisuudet laadukkaaseen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen, asianmukaiseen ja kestäväan sosiaaliturvaan sekä yleisiin terveystalouteihin, rokotukset, lisääntymisterveys ja tartuntatautien ehkäisy mukaan luettuina
- edistämällä julkista varainhoitoa koskevaa yhteistyötä keskittymällä muun muassa ennakoiviin toimintapolitiikkoihin ja välineisiin korruption ja petosten torjumiseksi sekä huolehtimalla julkisen varainhoidon tehokkaista valvontajärjestelmistä tukemalla valmiuksien kehittämistä esimerkiksi veropolitiikan, verohallinnon ja luonnonvarojen saatavien tulojen hallinnoinnin kaltaisilla aloilla sekä torjumalla laittomia rahavirtoja Addis Abeban toimintasuunnitelman mukaisesti.

²⁷ African Union High Council of Local Authorities (Afrikan unionin paikallisviranomaisten neuvosto).

iii) Parannetaan kykyä selviytyä ympäristön pilaantumiseen liittyvistä ja humanitaarisista kriiseistä

- lisäämällä toimia hallitusten tukemiseksi niiden panostaessa katastrofiriskin vähentämiseen, valmiuksien kehittämiseen, jotta ne kykenisivät toimimaan kriisien varhaisvaiheessa tai pitkittyneissä pakkomuuttokriiseissä, sekä perustarpeiden tyydyttämiseen, jotta voidaan paremmin kestää paineita, häiriöitä ja vaurioita, sopeutua näihin tilanteisiin ja toipua niistä, myös kaupunkiympäristöissä
- auttamalla afrikkalaisia kumppaneita lievittämään epidemioihin ja muihin terveysuhkiin, kuten mikrobilääkeresistenssiin, liittyvää haavoittuvuutta erityisesti lujittamalla terveydenhuoltojärjestelmiä, parantamalla valmiuksia varautua hätätilanteisiin ja reagoida niihin²⁸ ja tukemalla puhtaanapitoon ja puhtaan veden toimittamiseen liittyviä toimia
- vahvistamalla Afrikan omia valmiuksia hallita ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä haasteita käyttämällä avaruusteknologiaa ja -tietoja, Euroopan maanseurantaohjelman (Copernicus) tarjoamat tiedot ja palvelut mukaan luettuina
- edistämällä luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvien sosiaali- ja ympäristöolojen parantamista, myös mineraalien louhintaa, jalostusta ja kierrätystä koskevassa prosessissa.

Lippulaiva-aloitteet

- Lujitetaan demokratiaa tukevaa vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa Afrikan ja Euroopan politiikkojen mukaisesti alkaen **vaaliprosesseja, demokratiaa ja hallintotapaa Afrikassa ja Euroopassa käsittelevästä AU:n ja EU:n korkean tason konferenssista**, ja otetaan vuoropuheluun mukaan asian kannalta merkitykselliset instituutiot, kuten yleisafrikkalainen parlamentti ja Euroopan parlamentti, sekä kansalaisyhteiskunta ja tiedemaailma.
- **Kaksinkertainen tuki kotimaisten resurssien hyödyntämiselle vuoteen 2020 mennessä** Addis Abeban veroaloitteen mukaisesti.
- **Yhteiset toimet luonnonvarojen kestävä hoidon lujittamiseksi** muun muassa laatimalla asiasta yhteinen EU:n ja Afrikan peruskirja.

C. Muuttoliikkeen ja liikkuvuuden hallinta

Liikkuvuus ja muuttoliike ovat merkittäviä taloudellisia, sosiaalisia ja turvallisuuteen liittyviä tekijöitä sekä Afrikassa että Euroopassa. Ne voivat rikastuttaa ja vahvistaa yhteiskuntia mutta myös tehdä niistä epävakaita, jos niitä ei hallita asianmukaisesti. Koska Afrikan sisäinen muuttoliike ja liikkuvuus – myös pakkomuutto – ovat ennätyksellisen suuria ja samaan aikaan kasvava määrä siirtolaisia ja turvapaikanhakijoita saapuu Afrikasta Eurooppaan, molemmilla mantereilla on todettu, että tilanne vaatii lisätoimia etenkin vaarallisten matkojen ehkäisemiseksi, reitin varrella

²⁸ Tähän sisältyy köyhyyteen liittyviä tartuntatauteja koskeva yhteistyö Euroopan maiden ja kehitysmaiden klinisten kokeiden yhteistyökumppanuuden puitteissa.

tapahtuvien kuolemien vähentämiseksi ja käytännön yhteistyön lisäämiseksi. Kyseessä on Afrikan ja Euroopan yhteinen etu ja jaettu vastuu, ja lisäksi tarvitaan globaaleja ratkaisuja solidaarisuuden ja vastuun jakamisen pohjalta. New Yorkin julkilausuma²⁹ on erittäin hyvä poliittinen kehys, jonka avulla voidaan käsitellä pakolaisten ja muuttajien suuria liikkeitä.

Afrikkalainen visio

Agenda 2063 -toimintaohjelman tavoitteena on muodostaa dynaamiset ja molempia osapuolia hyödyttävät yhteydet maasta muuttaneisiin ja luoda saumattomien rajojen maanosa, tehdä loppu aivovuodosta ja laittoman maahanmuuton ja nuoriin kohdistuvan ihmiskaupan kaikista muodoista sekä lisätä muun muassa tutkijoiden ja yliopistojen henkilökunnan sekä opiskelijoiden liikkuvuutta esimerkiksi painottamalla Afrikan sisäisen nuorten liikkuvuuden merkitystä. Muita painopisteitä ovat rahalahetysmekanismeihin tehtävät parannukset ja vastuulliset työvoiman muuttoa koskevat politiikat. Afrikka haluaa myös maanosaksi, jossa ei esiinny ihmiskauppaa ja josta järjestäytynyt rikollisuus ja muunlaiset rikollisverkostot on saatu kitkettyä.

EU:n toimet

EU käsittelee muuttoliikettä kumppanuuden ja keskinäisen luottamuksen hengessä käymällä jatkuvaa vuoropuhelua ja tekemällä yhteistyötä afrikkalaisten kumppaneidensa kanssa. Tärkeimmät kehykset vuoropuhelulle ovat jo olemassa. Sellainen on esimerkiksi muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskeva EU:n ja Afrikan vuoropuhelu. Muissa aloitteissa on tuotu yhteen eurooppalaiset hallitukset ja toimielimet sekä niiden vastineet Keski-, Länsi- ja Pohjois-Afrikassa (”Rabatin prosessi”) ja Pohjois- ja Itä-Afrikassa (”Khartumin prosessi”). Näiden kahden vuoropuheluprosessin jäsenistöön kuuluvat 31 Euroopan ja 35 Afrikan maan johtajat sitoutuivat kunnianhimoiseen toimintasuunnitelmaan Vallettassa marraskuussa 2015.

EU:n kunnianhimoisin ja innovatiivisin lähestymistapa muuttoliikkeen tehokkaaseen hallintaan on *kumppanuuskehys*³⁰. Se tarjoaa kehyksen EU:n ja kolmansien alkuperä- ja kauttakulkumaiden väliselle käytännön yhteistyölle, jossa tartutaan muuttoliikkeen perimmäisiin syihin ja pyritään hallitsemaan sitä noudattaen kaikkia humanitaarisia ja ihmisoikeuksia koskevia velvoitteita. EU ja sen jäsenvaltiot ovat viime aikoina lisänneet kumppanuuskehysten hengessä yhteistyöpyrkimyksiä Pohjois-Afrikan kumppaneidensa kanssa, jotta Välimerellä voitaisiin pelastaa enemmän ihmishenkiä ja jotta muuttovirtoja voitaisiin hallita tehokkaammin. Tämän vuoksi on laadittu yhteinen tiedonanto *Muuttoliike keskisen Välimeren reitillä – Muuttovirtojen hallinta ja ihmishenkien*

²⁹ Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 19. syyskuuta 2016 hyväksytty New Yorkin julkilausuma pakolaisista ja muuttajista.

³⁰ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja Euroopan investointipankille: Euroopan muuttoliikeagendaan perustuva uusi kumppanuuskehys kolmansien maiden kanssa, [COM\(2016\) 385 final](#).

pelastaminen³¹, ja jonka sisällön myös Eurooppa-neuvosto vahvisti keskeisen Välimeren reittiä koskevassa Maltaan julistuksessa³².

Afriikka-hätärahasto³³ on keskeinen väline Valtion sitoumusten toteuttamiseksi, minkä lisäksi se on yhä äärimmäisen tärkeä kumppanuuskehystä koskevan lähestymistavan kannalta. Yli 2,6 miljardin euron suuruisella³⁴ ja Sahelin alueen, Tšad-järven, Afrikan sarven ja Pohjois-Afrikan kattavalla Afriikka-hätärahastolla puututaan epävakauden, sääntelemättömän muuttoliikkeen, pakkomuuton³⁵ ja ihmiskaupan perimmäisiin syihin tukemalla työpaikkojen luomista, talouskehitystä, selviytymiskykyä, muuttoliikkeen hallintaa, vakautta ja hallintoa.

Näiden prosessien ja aloitteiden lisäksi ehdotettu Euroopan ulkoinen investointiohjelma³⁶ on EU:n tehokkain väline investointien ja työpaikkojen luomisen edistämiseksi Afrikassa, sillä se edistää kestävästä kasvusta ja kohdistuu suoraan muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiin syihin.

EU ehdottaa, että yhteistyö vietäisiin näissä puitteissa askelta pidemmälle siten, että jatketaan kumppanuuskehystä koskevaan lähestymistapaan perustuvaa työtä ja toteutetaan seuraavat toimet:

i) Puututaan alueellisiin muuttovirtoihin ja niihin liittyviin rajatylittäviin haasteisiin

- tukemalla laillista muutttoa ja liikkuvuutta Afrikan sisällä edistävien sääntelykehysten hyväksymistä ja omaksumista
- puuttamalla pakkomuuttoon ja edistämällä vastuun jakamisen periaatteeseen perustuvaa kansainvälistä suojelua auttamalla säilyttämään ja lujittamaan kotoaan pakenemaan joutuneiden ihmisten inhimillistä pääomaa sekä huolehtimaan heidän suojelemisestaan, jolloin sekä siirtymään joutuneet henkilöt ja heidän vastaanottajayhteisönsä voivat saada kehityshyötyjä
- tehostamalla yhteistyötä rajavalvonnan alalla muun muassa yhdenmätyn rajaturvallisuuden avulla

³¹ Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle: Muuttoliike keskeisen Välimeren reitillä – Muuttovirtojen hallinta ja ihmishenkien pelastaminen, JOIN(2017) 04 final.

³² <http://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

³³ Komission päätös [C\(2015\) 7293](#) final, 20. lokakuuta 2015.

³⁴ Tärkein rahoituslähde on Euroopan kehitysrahasto, mutta rahoitusta ovat luvanneet myös jäsenvaltiot ja muut avunantajat. Sen myötä Pohjois-Afrikan osuus Afriikka-hätärahastosta kasvaa 200 miljoonalla eurolla vuonna 2017, ja varat kohdennetaan ensisijaisesti Libyaan koskeviin muuttoliikkeeseen liittyviin hankkeisiin.

³⁵ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle – Ihmisarvoinen elämä: apuriippuvuudesta omaehtoiseen selviytymiseen [COM\(2016\)234](#).

³⁶ Komission ehdotus asetukseksi Euroopan kestävästä kehityksestä (EKKR) ja siihen liittyvän EKKR-takuun ja EKKR-takuurahaston perustamisesta (COM(2016)586); komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Lisätään Euroopan investointeja kasvuun ja työllisyyteen: Euroopan strategisten investointien rahaston toinen toimintakausi ja uusi Euroopan ulkoinen investointiohjelma; Bryssel, 14.9.2016, [COM\(2016\) 581 final](#).

- tekemällä yhteistyötä, jotta Global Compact -aloitteet saataisiin viimeistelyä vuonna 2018, sekä tekemällä tiivistä yhteistyötä alalla toimivien kansainvälisten järjestöjen kanssa.

ii) Maksimoidaan laillisen muuttoliikkeen ja liikkuvuuden hyödyt ja sen tarjoamat mahdollisuudet edistää kehitystä

- tukemalla edelleen Afrikan rahälähetysinstituutin työtä
- parantamalla afrikkalaisten maastamuuttajayhteisöjen tietämystä, toimintaa ja valmiuksia kehitysyhteistyön toimijoina
- tukemalla edelleen maastamuuttajien investointeja ja yrittäjyyttä lähtömaissa
- lisäämällä edelleen opiskelijoiden ja tutkijoiden liikkuvuutta.

iii) Tehostetaan sääntelemättömään muuttoliikkeeseen liittyvää yhteistyötä

- tukemalla kattavien sääntelykehysten perustamista kaikkia ihmiskauppaan ja ihmisten salakuljetukseen liittyviä näkökohtia varten noudattaen kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaista YK:n yleissopimusta ja sen lisäpöytäkirjoja, muun muassa tehostamalla yhteistyötä ihmiskauppa- ja salakuljetusverkostojen torjumiseksi
- ottamalla käyttöön asianmukaiset toiminnot saapuvien, lähtevien ja kautta kulkevien muuttovirtojen hallitsemiseksi muun muassa edistämällä luotettavien järjestelmien perustamista väestön rekisteröintiä ja henkilöiden tunnistamista varten sekä sellaiset menettelyt, joilla varmistetaan muuttajien oikeuksien ja palauttamiskiellon periaatteen kunnioittaminen
- ehkäisemällä laittomien muuttokanavien käyttöä ja vähentämällä niiden houkuttelevuutta sekä lisäämällä yhteistyötä, jolla helpotetaan palautuksia ja laittomien maahanmuuttajien kestävää uudelleenkotouttamista samalla kun edistetään laillisen muuton ja liikkuvuuden mahdollisuuksia.

Lippulaiva-aloitteet

- **Tuetaan laillista Afrikan sisäistä muuttoliikettä ja liikkuvuutta koskevia afrikkalaisia aloitteita** tukemalla muun muassa pöytäkirjojen laatimista ihmisten vapaasta liikkuvuudesta Afrikassa sekä erityisestä oikeudesta kansalaisuuteen ja kansalaisuudettomuuden poistamisesta Afrikassa; tukemalla sosiaaliturvajärjestelmiä ja sosiaalisten oikeuksien siirrettävyyttä; tukemalla siirrettävyyttä koskevia mekanismeja ja osaamisen ja tutkintojen tunnustamista.
- **Lisätään Afrikan ja EU:n yhteistyötä salakuljetus- ja ihmiskauppaverkostojen torjumiseksi** muun muassa tukemalla Afrikan valtioiden liittymistä kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaiseen YK:n yleissopimukseen ja sen lisäpöytäkirjoihin sekä niiden täytäntöönpanoa Afrikassa.

5.2. Uusien ja parempien työpaikkojen luominen erityisesti nuorille

Afrikka suunnittelee *Agenda 2063* -toimintaohjelmassa paradigman muutosta, joka mahdollistaisi ”vauraan maanosan, jolla on keinot ja resurssit edistää omaa kehitystään ja jossa taloudet ovat käyneet läpi rakenteellisen muutoksen teollistumisen, tuotannon ja arvon lisäämisen myötä, jotta ne voivat luoda jaettua kasvua yksityisen sektorin kehittämisen, yrittäjyyden ja kaikkien saatavilla olevien ihmisarvoisten työpaikkojen avulla”.

Jotta tämä paradigman muutos voitaisiin toteuttaa, EU tukee Afrikan teollistumista, jonka pitkän aikavälin tavoitteena on lopulta tuottaa vaurautta luomalla uusia ja parempia työpaikkoja. Tässä yhteydessä keskitytään työvoiman tuottavuuden ja laadukkaiden investointien lisäämiseen lisäarvoa tuovilla ja työvoimavaltaisilla aloilla, etenkin maatalous- ja elintarvikealalla, kunnioittaen kansainvälisesti sovittuja työelämäoikeuksia ja oikeuksia ihmisarvoisiin työoloihin. Samalla panostetaan myös naisten vaikutusmahdollisuuksien kasvattamiseen. Tällöin on erittäin tärkeää varmistaa, että talouden muutoksissa otetaan huomioon ilmastonmuutokseen ja ympäristön kestävyyyteen liittyvät haasteet ja mahdollisuudet.

A. Vastuullisten ja kestävien investointien houkuttelevuus

Makrotaloudellinen vakaus, alueellisten markkinoiden luominen, asianmukaiset investoinnit ilmastoon ja monipuolinen lisäarvoa tuottava talous ovat talouskehityksen ja ihmisarvoisten työpaikkojen syntymisen välttämättömiä edellytyksiä.

Yksityisellä sektorilla on parhaat mahdollisuudet luoda työpaikkoja, minkä vuoksi on erittäin tärkeää houkuttaa vastuullisia yksityisiä – koti- ja ulkomaisia – investointeja Afrikkaan. Tämä edellyttää vakaiden ja avointen rahoitusjärjestelmien kehittämistä, jotta voidaan lisätä luotonantoa yksityiselle sektorille ja luoda mahdollistava investointiympäristö, samalla kun kannustetaan sijoittajia kunnioittamaan sosiaali- ja ympäristövaatimuksia sekä hyvää yrityshallintoa.

Afrikkalainen visio

Agenda 2063 -toimintaohjelman mukaan Afrikka pyrkii tulevaisuudessa maanosaksi, ”jossa ihmisten, pääomien, tavaroiden ja palvelujen vapaus lisää huomattavasti kaupankäyntiä ja investointeja”. Tämän vuoksi on edistettävä ”makrotalouspolitiikkoja, jotka lisäävät kasvua, työpaikkojen luomista, investointeja ja teollistumista” sekä kehitettävä ”Afrikan yksityissektoria luomalla osallistava ja suotuisa ympäristö, jolla edistetään yleisafrikkalaisia yrityksiä alueellisten tuotantokeskusten kasvun ja Afrikan sisäisen kaupankäynnin lisäämisen avulla”.

EU:n toimet

EU on työskennellyt laajamittaisesti afrikkalaisten kumppaneiden kanssa liiketoiminta- ja investointiympäristön kehittämiseksi ja Afrikan taloudellisen yhdentymisen edistämiseksi kansallisella, alueellisella ja maanosan laajuisella tasolla sekä julkisten ja yksityisten investointien houkuttelemiseksi kaikkialle Afrikkaan. Erityisesti yksityisten investointien lisääminen vähäisten julkisten varojen täydennyksenä on välttämätöntä ja Euroopan ulkoisen investointiohjelman keskeinen tavoite.

EU ehdottaa, että kumppanuus vietäisiin astetta pidemmälle seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

i) Kannustetaan suuria vastuullisia ja kestäviä investointeja Afrikkaan ehdotetun Euroopan ulkoisen investointiohjelman puitteissa

- tukemalla ennakoitavaa ja suotuisaa investointiympäristöä Afrikassa vastuullisia ja kestäviä investointeja varten käymällä vuoropuhelua Afrikan maiden ja yksityisen sektorin kanssa
- tukemalla keskeisiä mahdollistavia infrastruktuureja erityisesti aloilla, jotka liittyvät muun muassa energiaan, veteen, liikenteeseen, tieto- ja viestintätekniikkaan, ympäristöön, luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja siniseen kasvuun, sosiaaliseen infrastruktuuriin ja inhimilliseen pääomaan. Tähän sisältyy mahdollisuus kumppanuuksiin EU:n teollisuuden kanssa, etenkin niillä aloilla, joilla se on maailman huippua
- tukemalla afrikkalaisia yrittäjiä, pieniä ja keskisuuria yrityksiä sekä aloittelevia yrityksiä niille tarkoitettujen paikallisten liiketoiminnan tukirakenteiden ja -palvelujen avulla
- tekemällä yhteistyötä kansainvälisten rahoituslaitosten ja kehityspankkien kanssa resurssien hankkimiseksi pääomamarkkinoilta keskittyen lisäarvoa tuottaviin aloihin, joilla on suurimmat mahdollisuudet luoda kestäviä työpaikkoja ja vähähiilistä kehitystä, ja hyödyntämällä vihreän, sinisen ja kiertotalouden tarjoamat mahdollisuudet
- edistämällä yritysten yhteiskuntavastuuta, yhteiskunnallista yrittäjyyttä ja vastuullisen yritystoiminnan puitteita.

ii) Edistetään Euroopan ja Afrikan liiketoimintasuhteita

- käynnistämällä jäsennelty vuoropuhelu Euroopan ja Afrikan yksityisen sektorin kanssa Euroopan ulkoiseen investointiohjelmaan kuuluvan Afrikan kestäväan kehityksen (SB4A) foorumin, liike-elämän foorumien ja Afrikkaan sijoittavien eurooppalaisten investoijien talousdiplomatian valtuuskuntien avulla
- vahvistamalla edelleen EU:n ja Afrikan välisiä kauppasuhteita varmistamalla, että kumppanit voivat nauttia talouskumppanuussopimuksen, vapaakauppasopimusten ja muiden hyödyllisten kauppajärjestelyjen tarjoaman vakaan ja ennustettavissa olevan kehyksen kaikista eduista lujitetussa monenvälisessä kauppajärjestelmässä. Kumppanit hyötyvät lisäksi EU:n tarkistetusta kauppaa tukevan kehitysavun strategiasta.

iii) Tuetaan Afrikan pyrkimyksiä todellisten Afrikan sisäisten markkinoiden muodostamiseksi

- helpottamalla kaupankäyntiä kestäväan tulliuudistuksen ja nykyaikaistamisen tukemisen avulla

- vahvistamalla edelleen Pan-African Quality Infrastructure (PAQI) -organisaation³⁷ toimintaa painottaen erityisesti EU:n sisämarkkinoiden parhaista käytännöistä vaikutteita saaneen Afrikan laajuisen standardointijärjestelmän käyttöönottoa
- tukemalla maanosan laajuisen vapaakauppa-alueen (CFTA) valmisteluja.

Lippulaiva-aloitteet

- **Tuotetaan mittavia EU:n investointeja Afrikkaan ehdotetulla Euroopan ulkoisella investointiohjelmalla**, jonka odotetaan saavan aikaan 44 miljardia euroa investointeja vuoteen 2020 mennessä. Tätä tuetaan jäsenmäärällä vuoropuhelulla Euroopan ja Afrikan yksityisen sektorin kanssa Afrikan kestävä kehityksen (SB4A) foorumin yhteydessä. Haetaan synergiaetuja EU:n jäsenvaltioiden samankaltaisten aloitteiden ja monenvälisten aloitteiden kanssa, etenkin G20-maiden *Compact with Africa* -aloitteen kanssa.
- **Tuetaan paremmin ennakoitavissa olevaa ja suotuisampaa investointiympäristöä Afrikassa** erityisesti hyväksymällä Afrikan ja EU:n peruseriaatteet investointeja koskevalle politiikalle.
- **Tuetaan Afrikan digitaalistrategiaa** keskittymällä sellaisten sähköisten hallintopalvelujen, aloitteiden ja investointien käyttöönottoon, joilla tuetaan maatalouden kehittämistä tarjoamalla markkinoita, ilmastoa ja ympäristöä koskevaa tietoa, sekä avoimen digitaalisen tutkimusympäristön kehittämiseen osaamisen ja tiedon lisäämiseksi.

B. Energiaa Afrikalle

Kohtuuhintaisen, luotettavan, kestävä ja nykyaikaisen energian yleisen saatavuuden saavuttaminen Afrikassa ja myös sen maaseutualueilla tarjoaa molemmille maanosille myös mahdollisuuden luoda osallistavaa kehitystä ja työpaikkoja, kun se sovitetaan yhteen ilmastomuutoksen kanssa. On molempien osapuolten edun mukaista tehostaa yhteisiin arvoihin perustuvaa yhteistyötä puhtaaseen energiaan siirtymiseksi, jossa EU on maailmanlaajuisesti edelläkävijä.

Sähkönkysynnän odotetaan kolminkertaistuvan koko Afrikassa vuoteen 2030 mennessä³⁸, kun taloudet kasvavat ja väestö lisääntyy ja kaupungistuu. Noin 700 miljoonalla pääasiassa Saharan eteläpuolisessa Afrikassa asuvalla ihmisellä ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta saada energiaa sen nykyaikaisissa muodoissa, eikä nykyisen sähköverkon kattavuuden tai vuotuisen BKT:n kasvun uskota riittävän energian yleisen saatavuuden takaamiseksi. Afrikan runsaat kotoperäiset kestävät energiavarat ylittävät kuitenkin reilusti sen nykyiset ja ennakoidut tarpeet. Afrikan potentiaalin hyödyntäminen riippuu sähkön tuotannon lisäämisestä ja energian tehokkaasta käytöstä, rajatylittävien yhteenliittäntöjen parantamisesta myös Euroopan kanssa ja oikeanlaisesta poliittisesta

³⁷ Virallisesti vuonna 2013 perustetun PAQIn tavoitteena on vahvistaa standardeja, mittausta, vaatimustenmukaisuuden arviointia ja akkreditointia koskevien afrikkalaisten politiikkojen kehittämistä ja täytäntöönpanoa.

³⁸ IRENA, 2015.

kehyksestä energia-alan sääntelemistä varten. Yksistään julkisen rahoituksen avulla ei voida saada aikaan tarvittavia investointeja kysynnän tyydyttämiseksi.

Afrikkalainen visio

Afrikka aikoo osallistua maailmanlaajuisiin ilmastomuutoksen hillitsemiseen tähtääviin toimiin, jotka tukevat ja laajentavat mahdollisuuksia toteuttaa kestävä kehitys tukevia toimintapolitiikkoja maanosassa. Näihin toimiin lukeutuvat Afrikan kansallisesti määritellyissä ilmastomuutosta koskevissa toiminna käyttöönotetut toimenpiteet. *Agenda 2063* -toimintaohjelman mukaan Afrikka aikoo ”valjastaa käyttöön kaikki energiavaransa, jotta sen kaikille kotitalouksille, yrityksille ja instituutioille saadaan nykyaikaista, tehokasta, luotettavaa, kustannustehokasta, uusiutuvaa ja ympäristöystävällistä energiaa”.

EU:n toimet

EU on toiminut Afrikan kumppanina energia-alalla monia vuosia ja johtaa kestävä energian vuosikymmenen³⁹ pyrkimyksiä lisätä sähkön tuotantoa ja jakelua lisäämällä uusiutuvien energialähteiden ja vähentämällä fossiilisten polttoaineiden osuutta energian kokonaistuotannosta.

EU on määritellyt viitteelliset tavoitteet kestävä energiaa koskevalle yhteistyölleen Saharan eteläpuolisen Afrikan kanssa⁴⁰, mikä vaikuttaa myös COP 21 -tavoitteisiin: EU tukee kestävä energian tuomista vuoteen 2020 mennessä 30 miljoonan ihmisen saataville, 5 GW:n kapasiteetin saavuttamista sähkön tuottamiseksi uusiutuvista energialähteistä ja 11 miljoonan tonnin vuotuista vähennystä hiilidioksidipäästöissä osana Afrikan uusiutuvia energialähteitä koskevalle aloitteelle (AREI) myönnettävää tukea.

Pohjois-Afrikan osalta energiakumppanuutta kehitetään jatkossakin alueellisella tasolla Välimeren unionin puitteissa. Kahdenvälisellä tasolla EU tekee yhteistyötä Pohjois-Afrikan maiden kanssa monissa erilaisissa rahoitusta ja teknistä tukea koskevissa ohjelmissa ja Algerian kaltaisen keskeisen energiantoimittajan erityistapauksessa strategisen energiakumppanuuden puitteissa.

EU ehdottaa, että kumppanuus vietäisiin astetta pidemmälle tehostamalla toimia seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

i) Kannustetaan julkisia ja yksityisiä investointeja uusiutuvaan energiaan Afrikassa erityisesti Euroopan ulkoisen investointiohjelman puitteissa

- edistämällä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä korkean tason foorumilla, jotta voidaan esittää vahvat taloudelliset perusteet yksityisen sektorin investointien vauhdittamiseksi Afrikassa
- toimimalla edistävässä roolissa auttamalla Afrikan hallituksia parantamaan toimintaympäristöä energia-alalle suotuisalla tavalla. EU:lla on kattavat energiaa ja ympäristöä koskevat toimintapoliittiset kehykset, kuten ”Puhdasta energiaa kaikille

³⁹ Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous julisti vuonna 2012 vuodet 2014–2024 vuosikymmeneksi, jolloin kestävä energia pitäisi saada kaikkien ulottuville.

⁴⁰ EU aikoo antaa rahoitusta yli 2,7 miljardia euroa vuosina 2014–2020.

eurooppalaisille” -sääöspaketti⁴¹, joiden ansiosta se voi tarpeen mukaan jakaa afrikkalaisten kumppaniensa kanssa runsaasti ainutlaatuisia kokemuksia, tietoja ja parhaita käytäntöjä toimintapolitiikkojen analysoinnista ja sääntelystä, jotta voidaan saada aikaan kestävän energian tuotantoa, nykyaikaistaa energijärjestelmiä ja tarvittaessa yhdenmukaistaa alueellisia markkinoita

- auttamalla Afrikan energiamarkkinoiden alueellisessa yhdenmukaistamisessa sähköä koskevan sääntelyn yhdenmukaistamisen avulla
- edistämällä rajatylittäviä yhteenliittäntöjä, myös Euroopan kanssa, luotettavien ja kohtuuhintaisten energiatoimitusten takaamiseksi.

ii) Syvennetään strategisia liittoja ja yhteistyötä

- tehostamalla vuoropuhelua ja koordinoitua Afrikan ja EU:n välisen energiakumppanuuden yhteydessä, EU:n jäsenvaltioiden kanssa EU:n energia-aloitteen avulla ja keskeisten kumppaneiden ja aloitteiden, kuten G20- ja G7-maiden, SE4All-aloitteen ja USAIDin Power Africa -aloitteen, kanssa yhteistyön edistämiseksi
- toimimalla paikallisviranomaisten kumppanina alhaalta ylöspäin suuntautuvassa siirtymässä globaaliin vähähiiliseen ja ilmastomuutoksen kestäväan talouteen ja yhteiskuntaan, hyödyntämällä sellaisia aloitteita kuten maailmanlaajuinen kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimus (jonka perustana on onnistunut EU:n kaupunginjohtajien energia- ja ilmastosopimus) ja sen Afrikkaa koskevien alueellisten osien laajentamista edelleen
- tehostamalla yhteistyötä tutkijoiden ja innovoijien välillä tiedettä, teknologiaa ja innovointia koskevan EU:n ja Afrikan välisen korkean tason poliittisen vuoropuhelun yhteydessä.

Lippulaiva-aloitteet

- **Suoritetaan EU:n osuus AREI-aloitteesta ja saavutetaan vuoteen 2020 mennessä 5 GW:n kapasiteetti tuottaa sähköä uusiutuvista energialähteistä, tuodaan kestävä energia 30 miljoonan ihmisen saataville Afrikassa ja vähennetään hiilidioksidipäästöjä 11 miljoonaa tonnia vuodessa.**
- **Käynnistetään uusi aloite, jolla helpotetaan EU:n ja Afrikan julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyötä investointien lisäämiseksi Afrikan kestävan energian alalle korkean tason foorumin avulla, jotta voidaan parantaa investointiympäristöä, vähentää yksityisten investointien riskejä ja edistää tietojen jakamista innovatiivisista liiketoiminta- ja rahoitusmalleista ja julkisen rahoituksen hankintaa koskevista parhaista käytännöistä.**
- **Käynnistetään uusi ilmastomuutosta ja kestäväa energiaa koskeva EU:n ja Afrikan tutkimus- ja innovointikumppanuus, jossa keskitytään**

⁴¹ [COM\(2016\) 860 final.](#)

energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon⁴², kapasiteetin lisäämiseen sekä ilmastopalveluihin.

C. Afrikan maatalouden, maatalousyritysten ja sinisen talouden (mukaan lukien kalastus) uudistaminen

Maatalous, karjankasvatus, kalastus ja vesiviljely mukaan luettuina, on elintärkeää Afrikalle. Se on tärkein tulonlähde noin 90 prosentille maanosan maaseudun väestöstä ja tarjoaa toimeentulon noin 75 prosentille työvoimasta. Tästä osuudesta puolet on naisia. Tuottavuus on yhä alhaista ja perustuu pienimuotoiseen omavaraisviljelyyn ja pienimuotoiseen kalastukseen. Pääoman puute, resurssien kestämaton käyttö, maanomistusta koskevat ongelmat ja merellinen turvattomuus ovat tärkeimpiä tarvittavan kasvun esteitä. Afrikka menettää useita miljardeja euroja liikakalastuksen ja epäoptimaalisen kalastusasioiden hallinnan vuoksi. Lisäksi ilmastomuutoksen – nykyiset ja odotetut – vaikutukset aiheuttavat lisää paineita näillä aloilla.

Elintarviketuotantoalojen potentiaalin hyödyntäminen vaikuttaa yhdeltä tehokkaimmista tavoista parantaa elintarviketurvaa, luoda työpaikkoja ja tulonlähteitä sekä parantaa satojen miljoonien afrikkalaisten ja erityisten nuorten vaikutusmahdollisuuksia.

Afrikkalainen visio

Agenda 2063 -toimintaohjelman mukaan Afrikka pyrkii ”muuttamaan, kasvattamaan ja teollistamaan talouksiaan muun muassa lisäämällä luonnonvarojen lisäarvoa sekä edistämällä tuottavuussuunnitelmia ja alueellisia arvoketjuja” samalla kun edistetään ”teollisuuspolitiikkojen täytäntöönpanoa kaikilla tasoilla keskittymällä mikro- ja pk-yrityksiin⁴³ sekä maatalousyrityksiin” ja ”strategioita Afrikan sinisen/merellisen ja vihreän talouden kasvua varten”.⁴⁴

EU:n toimet

EU on yksi Afrikan tärkeimmistä kumppaneista maatalouden ja sinisen talouden kehittämisessä⁴⁵. EU:n toimilla pyritään tehostamaan vastuullisten arvoketjujen roolia maaseutu- ja merialueiden kehitysohjelmissa ja vahvistamaan siihen liittyvää poliittista ja sääntelykehystä sekä hoitamaan veden ja maan kaltaisia arvokkaita resursseja kestäväällä tavalla.

EU aikoo viedä kumppanuuden astetta pidemmälle tehostamalla toimia seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

⁴² Asiakirjan COM (2016) 763 mukaisesti.

⁴³ Mikroyritykset ja pienet ja keski-suuret yritykset.

⁴⁴ Afrikan maatalouden uudistamisen perusta on Afrikan maatalouden kokonaisvaltainen kehittämisohjelma (CAADP). Afrikan unionin vuonna 2014 hyväksymä Malabon julistus *Accelerated Agricultural Growth and Transformation for Shared Prosperity and Improved Livelihoods* vahvistaa CAADP:tä ja linjaa maanosan maatalouden suuntaa seuraavaksi kymmenvuotiskaudeksi.

⁴⁵ EU aikoo myöntää vuosina 2014–2020 yli 4,2 miljardia euroa tukea toimenpiteille, jotka liittyvät elintarvike- ja ravitsemusturvaan sekä kestäväan maatalouteen ja kalastukseen Afrikassa.

i) Kannustetaan vastuullista ja kestävää arvoketjun kehittämistä

- edistämällä yksityisen sektorin investointeja elintarviketeollisuuden arvoketjujen rinnalla käyttäen perustana muun muassa maatalouden rahoitusvälinettä (AgriFI-aloite), ehdotettua Euroopan ulkoista investointiohjelmaa sekä FAO:n ja OECD:n suuntaviivoja maatalouden vastuullisista toimitusketjuista
- auttamalla Afrikkaa hyödyntämään afrikkalaiselle elintarviketuotannolle tarjoutuvia markkinamahdollisuuksia. Talouskumppanuussopimukset tarjoavat merkittäviä mahdollisuuksia, kuten vapaan pääsyn EU:n markkinoille, joustavat tuotantopanosten hankintaa koskevat säännöt, maataloutta koskevan vuoropuhelun ja yhteistyön sekä talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanosuunnitelmat. Vähiten kehittyneet maat, joiden kanssa ei ole tehty talouskumppanuussopimusta, pääsevät vapaasti markkinoille ”Kaikki paitsi aseet”-aloitteen perusteella. EU tukee myös jatkossa Afrikan valmiuksien kehittämistä turvallisuus- ja laatuvaatimusten täyttämässä, mukaan lukien terveys- ja kasvinsuojelukysymykset
- lisäämällä Afrikan kalastusalan kestävää tuotantoa laajentamalla tarvittavalla tavalla kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten verkostoa EU:n ja Afrikan maiden välillä ja parantamalla afrikkalaisten kumppaneiden valmiuksia kestävässä kalastuksenhoidossa ja laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen (LIS-kalastus) torjunnassa tekemällä yhteistyötä ja käymällä vuoropuhelua EU:n LIS-asetuksen puitteissa⁴⁶
- edistämällä ilmastotoimien täytäntöönpanoa afrikkalaisessa maataloudessa Afrikan maiden kansallisesti määritellyissä panoksissa esitetyn mukaisesti
- edistämällä ilmastonmuutokseen sopeutumisen, biologisen monimuotoisuuden säilyttämisen ja ennallistamisen sekä katastrofiriskien vähentämisen valtavirtaistamista Afrikan maatalouspolitiikkoihin muun muassa ennallistamalla ekosysteemejä ja hyödyntämällä luontoon perustuvia ratkaisuja.

ii) Edistetään osaamista, innovointia ja tutkimusyhteistyötä

- vahvistamalla eurooppalaisen ja afrikkalaisen asiantuntemuksen hyödyntämistä tutkimuksessa ja innovoinnissa etenkin tehostamalla elintarvike- ja ravitsemusturvasta ja kestävästä maataloudesta laaditun Afrikan ja EU:n välisen etenemissuunnitelman⁴⁷ täytäntöönpanoa sekä tekeillä olevan Välimeren alueen tutkimus- ja innovointikumppanuuden (PRIMA) ja Atlantin valtameren tutkimus- ja innovointiyhteenliittymän toteutusta
- parantamalla maatalouteen ja elintarvikkeiden tuotantoon liittyvää yritystoimintaa koskevaa koulutusta maanviljelijäjärjestöille nyt ja aiemmin annetun tuen pohjalta

⁴⁶ [Asetus \(EY\) N:o 1005/2008 laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä.](#)

⁴⁷ [Roadmap towards a jointly funded EU-Africa Research & Innovation Partnership on Food and Nutrition Security and Sustainable Agriculture.](#) Addis Abeba, 4.–5. huhtikuuta 2016.

- lisäämällä tukea, jotta voidaan parantaa rahoituksen saatavuutta, pienviljelijöiden yhteyksiä ja maatalouden sähköisiin toimintoihin liittyvien digitaalipalvelujen käyttöä tuottavuuden ja tulojen lisäämiseksi.

Lippulaiva-aloitteet

- **Edistetään arvoketjujen kehittämistä helpottamalla vastuullista investoimista kestäväan maatalouteen ja siniseen talouteen** hyödyntämällä kaikkia eri välineitä, kuten AgriFI-aloitetta ja ehdotettua Euroopan ulkoista investointiohjelmaa.
- **Edistetään EU:n ja Afrikan investoimista tutkimuksen ja innovoinnin tueksi** maatalousalalla elintarvike- ja ravitsemusturvaa ja kestäväan maataloutta koskevan EU:n ja Afrikan välisen tutkimus- ja innovointikumppanuuden avulla, ja lisätään uusien teknologioiden käyttöönottoa paikallisyhteisöissä, jotta voidaan lisätä maataloudesta saatavia tuloja ja ravintoa.
- **Laajennetaan tarvittavassa määrin kestäväan kalastusta koskevien kumppanuussopimusten verkostoa EU:n ja Afrikan maiden välillä.**

D. Tiedon ja osaamisen edistäminen

Vaikka koulunkäynti on lisääntynyt merkittävästi suurimmassa osassa Afrikan maita viime vuosikymmenten aikana, yli 20 prosenttia afrikkalaislapsista ja erityisesti tytöistä ei vielä kukaan suorita alemman perusasteen koulutusta loppuun. Noin 50 prosentilla lapsista ei ole mahdollisuutta ylemmän perusasteen koulutukseen, ja vain seitsemän prosenttia pääsee korkea-asteen koulutukseen. Välttämätön perusopetus, jotta nuoret voisivat jatkaa opintojaan ammattikoulutuksessa ja korkeakoulutuksessa, on edelleen hyvin heikkotasoisia. Monilla alemman ja ylemmän perusasteen koulutuksen päättävillä nuorilla ei ole tietoja eikä osaamista, joita he tarvitsisivat jatkaakseen opiskelua ja ollakseen aktiivisia, vastuullisia ja tuottavia kansalaisia.

Nuorten ammattikoulutuksessa ja korkeakoulutuksessa oppimat taidot ja työelämässä vaadittavat taidot eivät kohtaa. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmien on vastattava paremmin työmarkkinoiden tarpeita, liityttävä läheisemmin sosiaaliseen ja teolliseen kehitykseen sekä oltava innovatiivisempia ja laadukkaampia. Koska monet nuoret työskentelevät epävirallisella sektorilla tai heidän on luotava oma toimeentulonsa, on elintärkeää, että heillä on mahdollisuus saada yrittäjäkoulutusta sekä liiketoiminnallisia tukipalveluja, jotta he voivat integroitua viralliselle sektorille.

Koulutuksen, innovoinnin ja tutkimuksen liittäminen paremmin yhteen parantaa koulutuksen hyötyä työpaikkojen luomisen ja kestäväan kehityksen kannalta, erityisesti etäoppimisen ja avoimen opetuksen aloilla.

Afrikkalainen visio

Agenda 2063 -toimintaohjelman mukaan Afrikka pyrkii ”saamaan aikaan koulutusta ja osaamista koskevan vallankumouksen ja edistämään aktiivisesti tiedettä, teknologiaa, tutkimusta ja innovointia sekä hankkimaan tietoa, inhimillistä pääomaa, valmiuksia ja taitoja, jotka ovat tarpeen innovoinnin lisäämiseksi”.

EU:n toimet

EU on Afrikan pitkäaikainen kumppani koulutusosalalla varhaislapsuudesta ja perusasteen koulutuksesta korkeakoulutukseen asti, ammattikoulutus ja yrittäjätaitojen oppiminen⁴⁸ mukaan luettuina, sekä tutkimuksen ja innovoinnin alalla.

EU edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia, eriarvoisuuden vähentämistä, työllistettävyyden lisäämistä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta, tasapuolisuutta, moninaisuutta, osallistavuutta ja sukupuolten välisen eriarvoisuuden poistamista.

EU ehdottaa, että kumppanuus vietäisiin astetta pidemmälle tehostamalla toimia seuraavien tavoitteiden saavuttamiseksi:

i) Tuetaan laadukasta koulutusta kaikilla tasoilla

- lisäämällä yhteisiä pyrkimyksiä helpottaa kaikkien lasten ja erityisesti tyttöjen pääsyä alemman ja ylemmän perusasteen koulutukseen ja koulutuksen loppuun suorittamista kahdenvälisen ohjelmien avulla ja maailmanlaajuisen koulutuskumppanuuden välityksellä
- käsittelemällä sukupuolta ja koulutusta, myös sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, EU:n sukupuolten tasa-arvoa koskevassa aloitteessa
- kannustamalla edelleen Afrikan maita osallistumaan Erasmus+-ohjelmaan, joka lisää opetushenkilökunnan ja opiskelijoiden liikkuvuutta ja akateemista yhteistyötä, minkä avulla parannetaan opiskelijoiden taitoja ja koulutuksen laatua ja hyödyllisyyttä
- tukemalla edelleen alueellista liikkuvuutta ja lisäämällä tukea korkeakoulutuksen yhdenmukaistamiselle rajatylittävien ohjelmien, tutkintojen tunnustamisen, paremman laadunvarmistuksen, innovoinnin ja tehostetun Tuning-hankkeen avulla.

ii) Laajennetaan tukea ammattikoulutukselle ja yrittäjyydelle

- perustamalla EU:n ammatillisen koulutuksen väline, joka tarjoaa korkean tason asiantuntemusta kansallisille sidosryhmille tukena siirryttäessä kohti kysyntälähtöisempiä ammattikoulutusjärjestelmiä, jotka on sovitettu yhteen työmarkkinoiden tarpeiden ja mahdollisuuksien kanssa
- tukemalla liikkuvuutta ja valmiuksien kehittämistä korkeakoulutuksessa Erasmus+-ohjelman avulla ja kehittämällä pilottihankkeita Erasmus+-ohjelmaan sisältyvien ammatillisen koulutuksen liikkuvuusjärjestelyjen laajentamiseksi Afrikkaan
- tukemalla valmiuksia kehittäviä hankkeita, joilla edistetään naisten ja nuorten aktiivista osallistumista yhteiskuntaan ja talouteen, etenkin parantamalla epävirallista oppimista ja tehostamalla koulutusjärjestelmien ja työmarkkinoiden välisiä synergiaetuja
- tukemalla digitaalisten taitojen ja digitaalisen lukutaidon kehittämistä sekä digitaalisten teknologioiden ja palvelujen käyttöä eteenpäin katsovan, osallistavan ja

⁴⁸ EU tukee nykyisellä ohjelmakaudella (2014–2020) kahdenvälisiä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ohjelmia Afrikassa noin 1,34 miljardilla eurolla. EU tukee saman ajanjakson aikana koulutusta myös maailmanlaajuisen aloitteiden, kuten maailmanlaajuisen koulutuskumppanuuden, välityksellä 375 miljoonalla eurolla.

laadukkaan koulutuksen tarjoamisessa. Samalla tuetaan yrittäjien, myös naisyrittäjien, valmiuksia ja taitoja digitaalisten teknologioiden käyttämisessä liiketoiminnan kehittämiseksi.

iii) Lisätään Afrikan ja EU:n yhteistyötä tutkimuksen alalla

- tehostamalla afrikkalaisten ja eurooppalaisten tutkijoiden ja innovoijien yhteistyötä muun muassa lisäämällä tutkijoiden ammatillisen kehittymisen mahdollisuuksia Marie Skłodowska-Curie -toimien ja muiden Horisontti 2020 -hankkeiden avulla
- tukemalla tutkimukseen liittyvää valmiuksien kehittämistä Afrikassa erilaisilla ohjelmilla, kuten Afrikan unionin tutkimusapurahoilla
- tukemalla avointa digitaalista tutkimusympäristöä Afrikan yliopistoille ja tutkimusorganisaatioille.

Lippulaiva-aloitteet

- **Käynnistetään afrikkalaiselle nuorisolle suunnattu ohjelma laajentamalla Erasmus+-ohjelman soveltamisalaa** kolmella erillisellä aloitteella:
 - A. nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä koskeva ohjelma, jolla kehitetään nuorisjärjestöjen valmiuksia ja edistetään nuorten yrittäjien ja muiden nuorten liikkuvuutta Afrikassa ja Euroopassa
 - B. liikkuvuutta ammatillisen koulutuksen alalla koskeva pilottihanke
 - C. Erasmus+-opiskelijoiden ja -alumnieiden yhdistyksen afrikkalaisen osaston vahvistaminen.
- **Perustetaan EU:n ammatillisen koulutuksen väline**, jolla vahvistetaan ammatillisen koulutuksen hyötyä työmarkkinoiden kannalta ja edistetään haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osallistumista.